

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. N° 212.

Tredie Session.

62de Møde.

Torsdagen den 22de Januar.

(Forts.)

Ordføreren: Jeg troer ikke, at den Opfattelse er rigtig, som den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 5te District (Frolund) har gjort gjældende. Det kan vistnok ikke paa nogen Maade nægtes, at der blandt disse Stipendier er dem, som udtrykkeligt ere bestemte til Børn, der bestemme sig til den lærde Underviisning. Disse maatte man da altsaa udtrykkeligt sondre fra de andre Stipendier, om hvilke noget Saadant muligt ikke er bestemt; men det vil have meget store Vanskeligheder, fordi denne Stipendiefond er dannet i Aaret Attenhundrede og nogle og Tyve af Stipendier, der vare henlagte til Kallundborg Skole, Stipendier til Slagelse og andre Penge, hvis Oprindelse ikke stod ganske klar. Naar den ærede Rigsdagsmand bemærkede, at man havde i ældre Tid henlagt saadanne Stipendier til Skoler, der stode høiere end Almueskolerne, og som først senere skulde være gjorte til Latinskoler, er det vistnok en stor Feil; saaledes har det ikke fundet Sted, at man har gjort Skoler, der stode høiere end almindelige Skoler, til Latinskoler. Naar den ærede Rigsdagsmand vil gjøre gjældende, at hans Endringsforslag skal komme Slagelse Indvaanere tilgode, maa jeg ligeledes paastaae, at det ikke er Tilfældet; thi det staaer aldeles ikke i Forslaget, det er altsaa Noget, der er aldeles usikkert, og man vil jo betydeligt forringe den Erstatning, man giver Slagelse By for det Tab, den lider ved Skolens Nedlæggelse, ved at give dem et saa usikkert Haab for den bestemte Udgang til Stipendier, som Byens Indvaanere utvivlsomt have havt. Det kan forresten gjerne være muligt,

at det lærde Skolevæsen er for rigeligt begunstiget; men dette Spørgsmaal ligger ikke for, thi vi have ikke i Almindelighed at drøfte, hvilken Deling der skal see af Statens Midler eller af den privat legerede Formue mellem det lærde og andet Skolevæsen. Det foreligger ikke, og det vil vistnok være urigtigt, i et enkelt Punkt at foregribe dette Spørgsmaal, som muligt senere kan komme for i større Almindelighed. Jeg kan derfor aldeles ikke indromme, at det vil være rigtigt at vedtage Forslaget.

Madvig: Jeg vil kun tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det er urigtigt og uhistorisk, hvad der blev yttret af Rigsdagsmanden for Sorø (Frolund); han talte, som om Stipendierne ved de nærværende lærde Skoler oprindelig havde været henlagte til Skoler af en mindre udviklet Character, og at man først senere havde gjort den Bestemmelse, at de tillige skulde være henlagte til Skoler med en høiere Underviisning end den, der gives i Almueskolerne. Nei, disse Stipendier vare ingenlunde oprindeligt henlagte til saadanne Skoler, men til Skoler, hvor Underviisningen netop i allerhøieste Grad var rettet paa, hvad man dengang ansaae for den eneste sande og rette Dannelse, nemlig den lærde Dannelse, hvorfor der ogsaa i disse Skoler i næsten hver Time taltes Latin o. s. v. Det er til saadanne Skoler, disse Stipendier oprindeligt ere henlagte, for at tildeles Børn, der, som det dengang hed, sloge sig til Bogen, og det er Noget, Enhver veed, der har bekræftet sig med dansk Litteraturhistorie, at det var det samme som at studere, og navnlig gaae den geistlige Veie. Det var kun meget faa, der besøgte de latinske Skoler, hvortil disse Stipendier vare henlagte. Jeg troer altsaa, at hvis man overhovedet respecterer den oprindelige Bestemmelse for saadanne pri-